

ANNA MARIA JANER: MODEL D'AMOR

Estimats diocesans,
El dia 8 d'octubre fou proclamada beata la Mare Anna Maria Janer i Anglarill, filla de Cervera, religiosa i fundadora de l'Institut de les Germanes de la Sagrada Família d'Urgell. Aquesta beatificació és una gràcia immensa i un gran estímul per a tots els fidels de la nostra diòcesi. Els exemples de santedat que es troben en els fonaments —sant Ramon Nonat— i en la fundació —sant Pere Claver— del bisbat de Solsona, no s'han estroncat i continuen en el s. XIX —beata Mare Janer— i en el s. XX —diversos beats màrtirs de la persecució religiosa de la Guerra Civil espanyola.

La proclamació de la beata Janer comporta, però, una novetat: es tracta de la primera dona filla d'aquestes terres que puja als altars. Més encara, fins ara, els nostres sants eren ardents missioners i els nostres beats valents testimonis de la fe; a partir d'ara, en l'aplec festiu dels sants que intercedeixen per la nostra diòcesi, també hi figura aquesta dona d'una caritat extraordinària, la santa de l'amor incansable als malalts i als infants.

Malgrat la procedència ceriverina de la beata Janer, i que la major part de la seva tasca religiosa es va dur a terme a l'Hospital de Castelltort de Cervera, el fet que la fundació del seu Institut de Germanes de la Sagrada Família fos al bisbat d'Urgell ha fet que les seves filles hagin estat poc conegudes a la nostra diòcesi. Això explica que, excepte per als ceriverins, per a la resta dels diocesans sigui poc coneguda la seva vida i obra. Aquest joiós esdeveniment m'és ocasió per proposar-vos un breu perfil personal de la beata

Janer, perquè coneixent-la més neixi en tots nosaltres aquella devoció que ens ha d'ajudar en el nostre camí de santedat i, si Déu vol, en la concessió de gràcies que ha de propiciar la seva prompta canonització.

La seva vida

L'Anna Maria Janer i Anglarill va néixer a Cervera el 18 de desembre de 1800, al començament del segle XIX. La gràcia de Déu, com en el cas de la nostra beata, va ser fecunda en aquells temps difícils i va suscitar una resposta generosa i exemplar de tants catòlics que, malgrat les dificultats, van reaccionar a les necessitats de l'època amb una caritat exemplar. Aquell Nadal, a casa del fuster Janer del carrer Major pocs es podien imaginar la vida que Déu havia preparat per a aquella nena, plena de creus i de glòria a imitació d'aquell que nascut a Betlem seria la seva passió tota la vida: Nostre Senyor Jesucrist.

La infantesa i la joventut de l'Anneta, com li deien a casa, foren marcades per una de les colles de «germanes de la caritat» que naixien arreu per atendre els hospitals, orfenats i cases de caritat del país. Procedents de Valls, n'arribaren un grup a Cervera l'any 1805 per fer-se càrrec de l'Hospital de Castelltort. S'inspiraven en l'espiritualitat de Sant Vicenç de Paül i estaven disposades a tot tipus de serveis, ja que l'any 1812 acceptaren assumir l'educació de les nenes del Real Colegio de Educandas, on estudiava la petita Anna Maria des dels quatre anys. La nostra beata va rebre la bona educació catòlica d'aquestes germanes i grans exemples

de caritat en les visites i petits serveis que durant l'adolescència feia a l'Hospital. Elles foren l'instrument de Déu per cridar-la a la vida consagrada en la caritat envers els malalts i els infants. El Senyor li havia mostrat el misteri de la seva presència en els necessitats i la invitava a una especial consagració d'intimitat a Ell a través d'ells. Ella repetia sovint que calia «veure en els malalts la mateixa persona del Senyor», calia «servir Déu servint els malalts».

L'Anna Maria va haver d'esperar fins als 18 anys per poder entrar al postulantat, però la seva pietat, intel·ligència i esperit de servei van fer que poc després de la professió es convertís en mestra de novícies i, ben aviat, en la superiora de la comunitat. Ella no només estava cridada a viure la caritat de Crist en tot i sempre, sinó també a ser instrument de Déu perquè moltes noies descobrissin aquesta crida i, unides a ella, inauguressin en les nostres terres un riu de misericòrdia enmig de la violència que la feriria durant tot el segle.

Ben aviat va començar a fer-se realitat aquest disseny: viure la caritat enmig de les dificultats. Tres anys després d'esdevenir la superiora de la comunitat esclatà la Primera Guerra Carlina, després de la mort del rei Ferran VII. Cervera es convertí en la capital de les tropes liberals i l'hospital de la Mare Janer, en hospital de guerra. Com sovint succeïa en temps de guerra, assetjà Cervera una pesta de còlera: dificultats sobre dificultats. L'Anna Maria, malgrat l'ambient antireligiós que regnava en el bàndol liberal, continuava entregant-se completament a la missió de la cura dels malalts i a l'educació de les nenes. Imagineu-vos quin sofriment interior quan una resolució política, l'any 1836, feia fora de l'Hospital la seva comunitat.

Apassionada pels malalts i convençuda que el bisbe de Solsona li oferiria poder tre-

ballar a l'Hospital de Solsona, partí amb les seves germanes cap al nord. De ben segur que no la movien criteris polítics de major simpatia pel carlisme. Si no hagués estat expulsada del seu estimat Hospital de Cervera potser mai no se n'hauria mogut.

Solsona, que havia esdevingut la capital carlista, va acollir com una benedicció l'arribada de les germanes de la Mare Janer, que assumiren la cura dels hospitals de sang que havien desbordat l'Hospital Pere Màrtir Colomé. Fou una petició expressa de l'infant Carles, germà del rei Ferran VII, proclamat rei pels carlins. Durant els propers set anys, la Mare Janer s'aniria desplaçant amb el trasllat de l'hospital militar: Berga, la Vall d'Ara, Boixadera dels Bancs i l'exili a França amb els ferits dels quals tenia cura. La seva caritat no tenia fronteres, el seu amo no era altre que el Crist, el qual veia present en els malalts i, per això, allà on ells anaven, ella i les seves religioses els acompanyaven. Durant tots aquests anys de guerra tingué cura indistintament de ferits d'ambdós bàndols: es va guanyar que carlistes i liberals l'anomenessin amb el sobrenom de «La Mare».

Tornant de l'exili, l'any 1844, la Mare Janer va tornar a l'Hospital de Cervera, però fou per poc temps, ja que els excessos liberals de la Segona Guerra Carlina feren que l'abandonés per assumir la cura de la Casa Caritat l'any 1848. La seva cura dels més necessitats va haver de canviar de perfil: deixava els malalts per vetllar pels orfes, els discapacitats, els pobres i els ancians desemparats. La nostra beata era una dona pràctica, no es lamentava pels contratemps, al contrari, hi sabia descobrir les oportunitats i tenia els ulls més aviat posats en les noves necessitats que en la fi o en el fracàs de les seves obres.

L'any 1859, l'Anna Maria Janer donava un salt de qualitat en la seva tasca. Partia

cap a la Seu d'Urgell per assumir la cura de l'Hospital dels Pobres de la capital del bisbat urgellenc. Amb anterioritat, el bisbe Josep Caixal, que havia estudiat a la Universitat de Cervera i devia conèixer les virtuts i la capacitat de la nostra beata, li va demanar de venir a constituir una comunitat de religioses «de la caritat» a l'estil de la que tenia a Cervera. Amb 60 anys, moguda per l'Esperit Sant i sempre sensible a la petició de l'Església a través dels seus pastors, iniciava un ambiciós projecte: fer néixer un institut de religioses cridat a créixer i a estendre's. El bisbe Caixal es fixava en les necessitats de l'educació de les nenes i de la cura dels malalts arreu de la diòcesi, i estava convençut que la Mare Janer era la persona adequada per fundar l'institut religiós diocesà que crearia nombroses comunitats arreu de tota la geografia del bisbat d'Urgell. Així doncs, ambdós redactaren la Regla i les Constitucions i el bisbe l'aprovà l'any següent, el 1859. Poc després, la comunitat de Cervera, imaginem que ben enyorada de la seva estimada Mare, s'integrà al nou institut i va viure amb alegria la creació del primer col·legi de la nova congregació.

Amb el suport incondicional del senyor bisbe, les comunitats no pararen de créixer: Tremp, Oliana, Bellver de Cerdanya... i així fins a 23 fundacions en vida de la Mare Janer. Quan hi havia temps de pau, les fundacions es multiplicaven en nombre de dues i tres per any. Quan les revolucions —la Setembrina (1868), el Sexenni Revolucionari (1868-1874), la Tercera Guerra Carlina (1872-1876)— i les hostilitats envers l'Església obligaven a tancar cases i retirar-se d'algunes obres propietat d'ajuntaments i fundacions, s'aturava el creixement.

Els sofriments de la Mare Janer durant aquesta etapa de la seva vida religiosa no foren primordialment les misèries i limitacions de les convulsions socials i polítiques.

Ja feia temps que estava preparada per servir en temps de guerra i de persecució. Els seus sofriments foren més greus, ja que l'any 1874 el bisbe va confiar la cura del seu Institut al sant sacerdot Josep Manyanet. Ell, mogut pel seu itinerari espiritual, desitjava conduir l'obra de la nostra beata cap a una espiritualitat més natzarena i contemplativa. Ell havia fundat feia pocs anys un institut masculí per a l'educació dels nois i desitjava fer de les filles de l'Anna Maria Janer la branca femenina del seu projecte. De fet, quan ell va assumir la responsabilitat restaven una colla de germanes disperses i refugiades a Andorra per causa de les expulsions que el Sexenni Revolucionari havia provocat. L'esperit més paül i ignasià inicial estava canviant. De fet, amb el vistiplau del bisbe, sant Josep Manyanet impulsava una nova regla, unes noves constitucions —l'Institut passava a anomenar-se Religioses de la Sagrada Família—, nou hàbit, nou noviciat a Talarn. L'Anna Maria Janer es trobava a Barcelona i no era convocada a cap dels actes que s'esdevenien a Talarn. Ella patia en silenci i obeïa.

El canvi del carisma fundacional va causar desorientació en moltes religioses de l'Institut, però no hi havia res a fer. Les religioses formades per la Mare Janer, filles d'obediència, fidels imitadores de l'actitud de la seva fundadora, seguien el que establia el nou responsable. De fet, el bisbe Caixal, exiliat l'any 1875, no pogué tornar mai més a la seva diòcesi i segurament va considerar que en les dificultats del moment l'única persona que podia garantir la continuïtat del somni educatiu del seu pontificat era el jove i sant sacerdot Josep Manyanet.

La mort del bisbe Caixal portà un nou bisbe, Mons. Salvador Casañas, a la seu urrellenca. Després d'una acurada visita a l'Institut de la Sagrada Família comprovà que la majoria de religioses acceptaven resigna-

dament el canvi del carisma fundacional i l'arraconament de la Mare Janer. Llur desig i aspiració, però, era el retorn a l'origen. El bisbe cessà el Pare Manyanet, disposà la celebració d'un primer capítol general en el qual s'elegí com a superiora general l'Anna Maria Janer i s'aprovaren les noves constitucions de l'Institut. Es recuperà el carisma Janerià, es normalitzà la vida de les comunitats i la Mare Janer, purificada en la darrera part de la seva vida pel martiri de l'obediència, morí santament cinc anys més tard, el 1885, acompanyada per les novícies que continuarien i estendrien arreu el seu carisma i la seva obra.

El continu creixement, ja fora del bisbat d'Urgell, i la promoció al cardenalat del bisbe Casañas permeteren que l'any 1906 el papa Pius X convertís l'Institut de Religioses de la Sagrada Família d'Urgell en congregació religiosa de Dret Pontifici.

L'any 1951, el bisbe Ramon Iglesias va iniciar el procés per a la beatificació i canonització de la Mare Janer. Aquell mateix any, signe visible de la seva fama de santedat, es produí el miracle que ha estat decisiu per a la seva beatificació —la guarició miraculosa de la Sra. Anna Padrós Sellés, paralítica que recuperà totalment la seva mobilitat.

Enguany, hereus d'aquesta història extraordinària, som testimonis de la beatificació de la Mare Anna Maria Janer, model d'amor crucificat.

El seu exemple

La beata Janer fou una religiosa totalment consagrada al servei de Déu i del proïisme, en la persona dels malalts i dels infants. Va acollir la crida divina amb un gran amor a Déu i un generós i incansable amor als homes, vivint així en grau heroic

la virtut de la caritat.

La Mare Janer fou una dona del segle XIX, capaç de viure enmig de revolucions i d'encarnar esplèndidament la gran aportació dels catòlics en aquell temps convuls: caritat, paciència, esperit de sacrifici i de reconciliació i perdó. Ella, en la foscor de l'odi d'aquella època, inaugurà una albada esperançada a través de la tendresa i l'amor maternal, que ofereix l'amor que cura totes les ferides i que porta al perdó i a la reconciliació.

Si davant de tantes necessitats socials va ser capaç de ser tan natural, nítida i senzillament humana, tan amorosament sensible, tan personalment compromesa i tan pràcticament i heroicament resolutiva és perquè vivia en Déu. Se sentia personalment estimada per Crist. Experimentava el goig de saber que Crist s'havia entregat per ella i el corresponia amb el seu lliurament d'amor total i indivís.

Res d'allò humà no li era aliè. No es va limitar a curar els cossos malferits, sinó que va procurar també per la cura espiritual de cada malalt. No va ser insensible als mals de la ignorància i de l'error, sinó que es lliurà a la formació humana i catòlica de les nenes i les joves, convençuda que de llur formació en depenia la vida cristiana de les famílies del futur.

La beata Janer, com tantes altres dones fundadores en la Catalunya del s. XIX, fou una pàgina viva de l'Evangeli i amb el seu testimoni de caritat obrí nous camins que encara avui són ferment de renovació de la nostra Església i de la nostra terra.

+ **Xavier, bisbe de Solsona**
Solsona, 8 d'octubre de 2011
Beatificació de la Mare Anna Maria
Janer i Anglarill